

ZOR DURUMDA OLAN VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERİN BORÇLARININ TECİLİ

ÖZET : 2018/11284 sayılı BKK ile vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecil edilmesine ilişkin koşullar belirlendi.
Söz konusu BKK, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren vadesi gelen alacaklara uygulanacaktır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna 18/5/2017 tarihli ve 7020 sayılı Kanunun 7'nci maddesi ile eklenen 48/A maddesinde vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili konusunda düzenleme yapılmıştı. Bu düzenlemenin verdiği yetkiye istinaden 24 Şubat 2018 tarihli ve 30342 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 22/1/2018 tarihli ve 2018/11284 sayılı BKK ile vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının teciline ilişkin kurallar belirlenmiştir.

Söz konusu düzenlemelere ilişkin genel kurallar aşağıdaki gibidir.

1-6183 sayılı Kanunun 48/A Maddesine göre hangi alacaklar tecil edilebilir?

Devlete ait olup Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergi, resim, harç ve cezalar ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammının vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczolunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş olmak ve maddedeki diğer şartları taşımak koşuluyla vadesi bir yılı geçmemiş alacaklar, Maliye Bakanınca 36 ayı geçmemek üzere faiz ve teminat alınarak tecil olunabilir.

2-6183 sayılı Kanunun 48/A maddesinde tecil için aranılan koşullar nelerdir?

Madde hükmünden yararlanacak borçlunun;

- 1) Başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıl süreyle; ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması,
- 2) Başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıla ait vergi beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş olması (Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmaz.),

- 3) Bu madde kapsamına giren ve başvuru tarihi itibarıyla vadesi 1 yılı geçmemiş borcunun borç ödemede hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödenememiş olması, şarttır. Şu kadar ki, bu madde ile 48 inci maddeye göre tecil edilen veya özel kanunlara göre ödeme planına bağlanan borcun bulunması madde hükmünden yararlanılmasına engel teşkil etmez.

Bu madde kapsamında tecil edilen alacaklara, 48 inci maddeye göre belirlenen oranda faiz tatbik edilir.

3-Teminat aranılması koşulları nelerdir?

Amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı beşyüz bin Türk lirasını (bu tutar dâhil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı beşyüz bin Türk lirasını aşan kısmın %25'idir.

4-6183 sayılı Kanununun 48/A Maddesine göre Bakanlar Kuruluna tanınan yetkinin kapsamı nedir?

Bakanlar Kurulu;

1. Teminatsız tecil tutarını; yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye, zorunlu teminat oranını %50'ye kadar artırmaya, sifra kadar indirmeye, yeniden kanuni orana getirmeye,
2. Borçlunun çok zor durum hâlinin tespitinde kullanılmak üzere varlıklar, yükümlülükler ve nakit akımlarını esas alan mali göstergeler ile mali durumu tespiti yarayan diğer ölçütlere dayalı kriterleri belirlemeye, belirlenen kriterler çerçevesinde çok zor durum hâlini derecelendirmeye ve bu dereceleri dikkate alarak;
  - a) Tecil süresini 60 aya kadar uzatmaya,
  - b) Farklı faiz oranları belirlemeye,
3. Tecil edilecek gecikme zammını, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinin (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplatmaya,
4. Madde hükmünü, alacaklı diğer amme idarelerini, alacak türlerini ve uyumlu borçlu kapsamına girebilecek borçlu kriterlerini belirleyerek uygulatmaya (Devlete ait olup Maliye Bakanlığına bağlı olanlar dışındaki tahsil dairelerince takip edilen alacaklar dâhil), yetkilidir. Bu fıkranın (4) numaralı bendindeki yetkinin kullanılması hâlinde bu madde ile Maliye Bakanına tanınan yetkiler 48 inci maddede tanımlanan alacaklı amme idarelerinin tecile yetkili makamları tarafından kullanılır.

5-2018/11284 sayılı BKK'dan kimler faydalanabilir?

Zor durumda olup,

1. Ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan borçlular;
2. Bilanço esasına göre defter tutanlar,
3. İşletme/zirai işletme hesabı esasına göre defter tutanlar,
4. Ticari kazancı basit usulde tespit edilenler
5. Serbest meslek kazanç defteri tutanlar

faydalanabilir.

6-Tecil için başvuruda bulunulacak alacakların vade tarihi ne olmalıdır?

2018/11284 sayılı BKK, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren vadesi gelen alacaklara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7-Bilanço esasına göre defter tutan yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler nelerdir?

Bilanço esasına göre defter tutan yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılır.

Nakit Oranı:	Hazır Değerler + Menkul Kıymetler
	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
Likidite Oranı:	<u>Dönen Varlıklar - Stoklar</u>
	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
Kaldıraç Oranı :	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar + Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar
	Toplam Varlıklar

8-İşletme/zirai işletme hesabi esasına göre defter tutan, ticari kazancı basit usulde tespit edilen ve serbest meslek kazanç defteri tutan mükelleflerin çok zor durum halinin tespitinde kullanılan mali göstergeler nelerdir?

İşletme/zirai işletme hesabi esasına göre defter tutan, ticari kazancı basit usulde tespit edilen ve serbest meslek kazanç defteri tutan mükelleflerin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılır.

Nakit Oranı:	Kasa + Banka
	Kısa Vadeli Borçlar
Likidite Oranı;	Kasa + Banka + Kısa Vadeli Alacaklar
	Kısa Vadeli Borçlar
Kaldıraç Oranı:	Kısa Vadeli Borçlar + Uzun Vadeli Borçlar
	Toplam Varlıklar

9-Çok zor durumun varlığı için kabul edilen mali gösterge oranları nelerdir?

Mükelleflerin mali durumlarının değerlendirilmesi sonucu;

- ✓ Nakit oranının 0,1 veya 0,1'den küçük,
- ✓ Likidite oranının 0,7 veya 0,7'den küçük
- ✓ Kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7'den büyük olması
- ✓ Bu şartların bir arada bulunması

halinde mükelleflerin çok zor durumda oldukları kabul edilir.

10-Tecil süreleri faiz oranları nelerdir?

6183 sayılı Kanununun 48/A maddesi kapsamında mükelleflerin çok zor durum derecesinin belirlenmesinde, aşağıdaki likidite ve kaldıraç oranları kullanılır.

Likidite Analizi Tablosu	
Derece (L)	Oran (X)
1	$0,7 > X > 0,6$
2	$0,6 > X > 0,5$
3	$0,5 > X > 0,4$
4	$0,4 > X > 0,3$
5	$0,3 > X$

Kaldıraç Analizi Tablosu	
Derece (K)	Oran (Y)
1	$0,7 < Y < 0,8$
2	$0,8 < Y < 0,9$
3	$0,9 < Y < 1$
4	$1 < Y < 1,1$
5	$1,1 < Y$

Mükelleflerin, likidite ve kaldıraç analiz tablolarına göre ayrı ayrı tespit edilen dereceler toplanarak "Çok Zor Durum Derecesi" bulunur. Bu dereceye göre azami tecil süresi ile 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizinin (Yürürlükteki Tecil Faiz Oranı=TFO) belirli bir yüzdesi esas alınarak bulunan faiz oranı "Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu'ndan tespit edilir.

Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu		
Çok Zor Durum Derecesi	Azami Tecil Süresi	Tecil Faizi Oranı
2-3	18 aya kadar	TFO x 0,75
	12 aya kadar	TFO x 0,7
	6 aya kadar	TFO x 0,65
4-5	24 aya kadar	TFO x 0,7
	18 aya kadar	TFO x 0,6
	12 aya kadar	TFO x 0,5
	6 aya kadar	TFO x 0,4
6-7	36 aya kadar	TFO x 0,7
	24 aya kadar	TFO x 0,6
	18 aya kadar	TFO x 0,5
	12 aya kadar	TFO x 0,4
	6 aya kadar	TFO x 0,3
8-9	48 aya kadar	TFO x 0,6
	36 aya kadar	TFO x 0,5
	24 aya kadar	TFO x 0,4
	18 aya kadar	TFO x 0,3
	12 aya kadar	TFO x 0,2
	6 aya kadar	TFO x 0,1
10	60 aya kadar	TFO x 0,5
	48 aya kadar	TFO x 0,4
	36 aya kadar	TFO x 0,3
	24 aya kadar	TFO x 0,2
	18 aya kadar	TFO x 0,15
	12 aya kadar	TFO x 0,1
	6 aya kadar	TFO x 0,05

11-Gecikme zammı yerine Yİ-FE Uygulaması nedir?

6183 sayılı Kanununun 48/A maddesi kapsamında tecil edilecek gecikme zammının Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği Yurt içi (Üretici Fiyat Endeksinin (Yİ-UFE) aylık değişim oranları esas alınarak Yİ-ÜFE tutarı olarak hesaplanması uygun görülmüştür.

Bu düzenleme göre tecil edilen gecikme zammının (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanmış olması hâlinde gecikme zammı hesabı 51 inci maddeye göre düzeltilecektir.

12-2018/11284 sayılı BKK ile teminat konusunda düzenleme yapıldı mı?

Hayır, 2018/11284 sayılı BKK'da teminata ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Buna göre teminat konusunda 6183 sayılı Kanununun yukarıda yer alan 48/A madde hükümleri geçerlidir.

13-Kira geliri elde eden mükellefler 2018/11284 sayılı BKK'dan faydalanabilir mi?

Hayır, faydalanamaz. 2018/11284 sayılı BKK, GMSİ konusunda düzenleme içermemektedir. Sadece kira elde eden ya da beyanları içerisinde GMSİ bulunanlar, bu gelirleri için BKK kapsamında, tecil talebinde bulunamazlar. Düzenleme ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olanları kapsamaktadır.

Saygılarımızla...

[“Vergiye Uyumlu Mükelleflerin Borçlarının Tecili Hakkında Karar BKK 2018/11284” tam metni için tıklayınız...>>>](#)